

Sänkt mervärdesskatt på tillträde till danstillställningar

Maj 2025

Promemorians huvudsakliga innehåll

Inför budgetpropositionen för 2026 är det angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering. För att möjliggöra en samlad behandling av skatteförslag med budgeteffekter remitteras därför denna promemoria från Finansdepartementet. Om de skatteåtgärder som nu remitteras kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2026, och i vilken omfattning och med vilken dimensionering, blir beroende av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet samt de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I promemorian föreslås att mervärdesskattesatsen på tillträde till danstillställningar ska sänkas från 25 procent till 6 procent. Syftet med förslaget är att främja dans och kultur i Sverige. Förslaget medför ändringar i mervärdesskattelagen (2023:200).

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)	4
2	Bakgrund och gällande rätt	5
3	Sänkt mervärdesskatt på danstillställningar	5
4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	6
5	Konsekvensanalys	7
5.1	Offentligfinansiella effekter	7
5.2	Effekter för företag	8
5.3	Effekter för enskilda	10
5.4	Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna	10
5.5	Övriga effekter	11
6	Författningskommentar	11

1 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (2023:200)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 14 § mervärdesskattelagen (2023:200) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

14 §

Skatt tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för

1. tillträde till konserter, cirkus-, teater-, opera- eller balettföreställningar eller andra liknande föreställningar, *och*

2. tillträde till och förevisning av djurparker och förevisning av naturområden utanför tätort samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden.

1. tillträde till konserter, cirkus-, teater-, opera- eller balettföreställningar eller andra liknande föreställningar,

2. *tillträde till dans-*
tillställningar, och

3. tillträde till och förevisning av djurparker och förevisning av naturområden utanför tätort samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

2 Bakgrund och gällande rätt

Mervärdesskatten är harmoniserad i stor utsträckning inom EU och reglerna finns huvudsakligen i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet). I Sverige har mervärdesskattedirektivet införlivats genom främst mervärdesskattelagen (2023:200), ML.

Möjligheten att tillämpa olika skattesatser på mervärdesskatteområdet regleras av mervärdesskattedirektivet. Medlemsstaterna ska tillämpa en normalskattesats på lägst 15 procent (artikel 97 i mervärdesskattedirektivet). Det är vidare möjligt att tillämpa en eller två reducerade skattesatser på lägst 5 procent (artikel 98.1 i mervärdesskattedirektivet). Reducerade skattesatser får endast tillämpas på leverans av varor och tillhandahållande av tjänster i de kategorier som anges i bilaga III till mervärdesskattedirektivet. Medlemsstaterna får dessutom tillämpa en reducerad skattesats som understiger miniminivån på 5 procent och ett undantag med rätt att göra avdrag för mervärdesskatt som betalats i det tidigare ledet på leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster som omfattas av högst sju punkter i bilaga III till mervärdesskattedirektivet (artikel 98.2). Sverige tillämpar en normalskattesats på 25 procent och två reducerade skattesatser på 12 procent respektive 6 procent (9 kap. ML). Av punkt 7 i bilaga III till mervärdesskattedirektivet följer att reducerad skattesats får tillämpas på bland annat tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, marknader, nöjesparker, konserter, museer, djurparker, biografier, utställningar och liknande kulturella evenemang och anläggningar.

Sverige har utnyttjat möjligheten att tillämpa reducerad skattesats på tillträde till bland annat konserter, cirkus-, teater-, opera- och balettföreställningar samt andra liknande föreställningar. Detta regleras i 9 kap. 14 § 1 ML.

3 Sänkt mervärdesskatt på danstillställningar

Promemorians förslag: Mervärdesskatten på tillträde till danstillställningar sänks från 25 procent till 6 procent.

Skälen för förslaget: Mervärdesskatten är en effektiv skatt och bör värnas som intäktskälla för staten. När mervärdesskatten sänks på ett område finns risk för att det uppstår gränsdragningsproblem och konkurrenssnedvridningar i förhållande till andra varor och tjänster. Utgångspunkten bör därför vara enhetlig mervärdesskatt och tillämpning av normalskattesatsen på 25 procent.

När det gäller tillträde till vissa evenemang och tillställningar inom kulturområdet görs dock sedan lång tid tillbaka avsteg från denna utgångspunkt genom tillämpning av en lägre skattesats i syfte att gynna kulturlivet. Tillträde till kulturella evenemang som konserter, cirkus-, teater-, opera- och balettföreställningar eller liknande föreställningar

beskattas därför med 6 procent mervärdesskatt. Även viss idrottslig verksamhet som innefattar dans beskattas med 6 procent mervärdesskatt. Tillträdet eller entréavgiften till danstillställningar beskattas dock med 25 procent mervärdesskatt. För att främja dans och kultur i Sverige föreslås att skattesatsen för danstillställningar sänks från 25 procent till 6 procent mervärdesskatt.

En danstillställning är i det här sammanhanget ett arrangemang där besökarna ges möjlighet att dansa till musik. I normalfallet bör det utan svårigheter kunna konstateras vad som är en danstillställning. Till exempel bör så kallade dansbandsevenemang samt nattklubbar och diskotek där det finns tydligt avgränsade ytor avsedda för dans i regel betraktas som danstillställningar.

Att samma skattesats tillämpas på tillträde till danstillställningar och tillträde till konserter, cirkus-, teater-, opera- och balettföreställningar eller liknande föreställningar innebär att berörda företag inte behöver bedöma om det rör sig om en danstillställning eller en konsert. På samma sätt minskar gränsdragningsproblemen mot sådan idrottslig verksamhet som innefattar dans, exempelvis aktiviteter i dansstudios och liknande.

En alternativ åtgärd för att gynna berörda branscher är att överväga någon form av stöd via budgetens utgiftssida. Eftersom en sänkning av mervärdesskatten på danstillställningar har fördelen att det minskar gränsdragningsproblem och konkurrenssnedvridningar gentemot andra kulturella evenemang såsom konserter, cirkus-, teater-, opera- och balettföreställningar bedöms dock sänkt mervärdesskatt på danstillställningar vara lämpligare än ett stöd på utgiftssidan.

Av punkt 7 i bilaga III till mervärdesskattedirektivet följer att en reducerad skattesats får tillämpas på tillträde till vissa kulturella och upplevelsebaserade aktiviteter. Där nämns bland annat föreställningar, teatrar, konserter och liknande kulturella evenemang och anläggningar. Tillträde till danstillställningar bedöms jämförbart med den kategori av aktiviteter som räknas upp i punkt 7. Danstillställningar får därmed anses vara liknande kulturella evenemang i den mening som avses i punkten 7 i bilaga III till mervärdesskattedirektivet. Förslaget bedöms därför vara förenligt med mervärdesskattedirektivet och med EU-rätten i övrigt.

Lagförslag

Förslaget medför ändring i 9 kap. 14 § mervärdesskattelagen.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringen träder i kraft den 1 juli 2026.

Äldre föreskrifter gäller fortfarande för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget: Det är angeläget att ändringen träder i kraft så snart som möjligt. Samtidigt behövs viss tid för omställning för de berörda aktörerna. Lagändringen bör mot den bakgrunden träda i kraft den 1 juli 2026.

Äldre bestämmelser bör fortfarande gälla för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet. Det innebär att sådana beskattningsbara transaktioner beskattas med den skattesats som var tillämplig före den 1 juli 2026.

5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med utgångspunkt i tillämpliga delar av 7 § i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och skattebaser och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Vid en utvärdering av förslaget kan liknande metoder som tidigare har använts vid utvärderingar av sänkt mervärdesskatt användas, se till exempel rapporten Kort- och långsiktiga effekter av sänkt restaurangmoms (Konjunkturinstitutets specialstudie nr 46, 2015) eller Bokpriskommissionen (SOU 2005:12). När det gäller danstillställningar bedöms det finnas utmaningar i att hitta tillräckligt detaljerad bransch- och prisstatistik.

5.1 Offentligfinansiella effekter

Sänkt mervärdesskatt på tillträde till danstillställningar från 25 procent till 6 procent bedöms minska skatteintäkterna med 0,22 miljarder kronor 2026 (vid ett införande den 1 juli) och därefter med 0,44 miljarder kronor årligen.

Statistik över skattebasen för danstillställningar saknas. Bedömningen har därför gjorts utifrån annan tillgänglig statistik, i första hand Statistiska centralbyråns (SCB) statistik över hushållens konsumtion klassificerad utifrån COICOP (Classification of Individual Consumption According to Purpose). I den mest finfördelade undergruppen, Rekreati- och sporttjänster, ingår bland annat inträde till dansetablissemang och nattklubbar. I undergruppen ingår dock även flera andra tjänster. För att

bedöma hur stor andel av denna undergrupp som utgörs av dansetablissemang och nattklubbar används bland annat statistik från SCB över produktgrupper. Den statistiken visar att omkring 14 procent av all konsumtion inom undergruppen utgörs av konsumtion inom produktgruppen övriga fritids- och nöjestjänster, i vilken konsumtionen av tillträde till danstillställningar bör ingå. Även uppgifter om storleken på andra tjänster som ingår i undergruppen används för att skala ner konsumtionen i undergruppen till att omfatta danstillställningar, bland annat uppgifter om storleken på den privata konsumtionen av förevisning av naturområden (naturguidning). Den offentligfinansiella effektberäkningen baseras vidare på omsättningssiffror från dansbandsbranschen.

Sammantaget bedöms den delmängd av prognosen över total privat konsumtion av tjänsterna inom undergruppen Rekreations- och sporttjänster för 2026 som utgörs av privat konsumtion av danstillställningar uppgå till omkring 2,32 miljarder kronor. Förslaget bedöms därför medföra minskade skatteintäkter på 0,44 miljarder kronor årligen ($(0,25 - 0,06) \cdot 2,32$), och en halvårseffekt 2026 på 0,22 miljarder kronor (vid ett införande 1 juli 2026).

5.2 Effekter för företag

Det är arrangören av danstillställningen som tillhandahåller tillträdet. Således är det i första hand arrangörer av danstillställningar som berörs av förslaget. I de fall musiken på danstillställningen spelas av musiker kan även de indirekt påverkas. Denna påverkan kan se olika ut beroende på hur marknaden reagerar på den sänkta mervärdesskatten. I den mån förslaget leder till lägre priser kan efterfrågan öka på tillträdet vilket i sin tur kan innebära en ökad efterfrågan på musikernas tjänster. Det saknas dock möjlighet att uppskatta storleksordningen av en eventuell ökning av antalet danstillställningar, bland annat beroende på att det saknas uppgifter om hur efterfrågan på danstillställningar påverkas vid en prisförändring. I den mån förslaget inte leder till lägre priser innebär det i stället ett förbättrat ekonomiskt handlingsutrymme för arrangören som även kan tillfalla musikerna genom en ökad ersättning från arrangören. Det är svårt att bedöma hur det ökade ekonomiska handlingsutrymmet kan komma att fördelas mellan arrangörer och musiker, och detta kan också variera i olika delar av branschen. Använder arrangörerna det ekonomiska utrymmet till att framför allt investera i den egna verksamheten eller till att öka vinstmarginalerna är det tveksamt om det kommer musikerna till del.

Exempel på arrangörer som påverkas av förslaget är restauranger, nattklubbar och arrangörer av dansfestivaler. Ett stort antal arrangörer av danbandstillställningar är kommunala aktörer, till exempel idrottsanläggningar eller ideella föreningar, däribland Folkets Hus och Parker. Dessa påverkas inte av förslaget eftersom de är undantagna från mervärdesskatteplikt. Musiker som kan påverkas av förslaget är framför allt diskjockeys och dansband men även andra musiker som spelar musik på dansställen där publiken företrädesvis dansar. Har publiken i stället sin uppmärksamhet riktad mot scenen anses det vara en konsert som redan

i dag beskattas med 6 procent mervärdesskatt och således inte berörs av förslaget. I de fall musiken inte spelas av musiker är det huvudsakligen arrangörerna som påverkas av mervärdesskattesänkningen.

Det saknas offentlig statistik för att bedöma antalet arrangörer och musiker som kan påverkas av förslaget. Utifrån uppgifter från Danslogen, en hemsida med Sveriges största register över dansband och dansställen, och riksorganisationen Folkets hus och Parker, bedöms mindre än 200 dansställen som arrangerar dansbandstillställningar påverkas av förslaget. Utifrån uppgifter från Svenska artisters och musikers intresseorganisation (SAMI), och antalet danstillstånd som beviljades 2022 bedöms mycket övergripande att ytterligare omkring 600 arrangörer, utöver arrangörer av dansbandstillställningar, såsom nattklubbar berörs av förslaget. Sammantaget bedöms således att omkring totalt 800 arrangörer av danstillställningar kan beröras av förslaget.

När det gäller antalet musiker som kan påverkas av förslaget bedöms att det framför allt är diskjockeys som spelar musik på danstillställningar som kan påverkas av förslaget. Det saknas dock statistik för att bedöma antalet diskjockeys som kan påverkas. Enligt yrkesinformation på internet är de flesta diskjockeys egna företagare och får betalt per spelning medan vissa är anställda av exempelvis en restaurangkedja. När det gäller antalet dansband som kan påverkas av förslaget finns enligt Musikerförbundet cirka 20–25 dansband som spelar på heltid och omkring 30–35 dansband som spelar på deltid. Därutöver finns en större mängd dansband vilkas verksamhet är att betrakta som hobbymässig. Dessa spelar ofta på dansställen som drivs av ideella föreningar. Totalt bedömer Musikerförbundet att det finns omkring 500 aktiva dansband. På hemsidan Danslogen finns 504 dansband registrerade. En samlad bedömning är att de omkring 60 dansbanden som spelar på minst deltid kan beröras av förslaget. I de fall övriga dansband spelar på dansställen som påverkas av förslaget kan även de beröras av förslaget.

De musiker som kan påverkas av förslaget ingår i SCB:s verksamhetsstatistik över artistisk verksamhet, SNI-kod 90010. Om de musiker som påverkas av förslaget är representativa för de genomsnittliga företagen i SNI-koden utgörs de till omkring 75 procent av enskilda näringsidkare, till omkring 20 procent av aktiebolag och de övriga 5 procenten utgörs av handelsbolag och ekonomiska föreningar. Trots att aktiebolagen är betydligt färre har de en total omsättning som är tre gånger så stor som de enskilda näringsidkarnas omsättning. Den genomsnittliga omsättningen för ett företag i denna SNI-kod uppgick till omkring 400 000 kronor 2022, vilket visar på att de musiker som berörs av förslaget bör vara mycket små företag.

Förslaget bedöms medföra att de ekonomiska förutsättningarna vad gäller mervärdesskatten blir desamma mellan tillträden till danstillställningar och övriga tillträden inom kultursektorn som redan i dag har sänkt mervärdesskatt såsom teatrar, konserter och cirkusar. Det innebär att dagens konkurrenssnedvridning till nackdel för danstillställningarna försvinner. Däremot uppstår nya konkurrenssnedvridningar, framför allt mellan tillträden till danstillställningar och tillträden till liknande tillställningar utan dans som beskattas med 25 procent mervärdesskatt såsom en pub eller en restaurang. Denna konkurrenssnedvridning bör dock inte vara av betydande karaktär

eftersom det bedöms vara ovanligt att en pub eller restaurang utan dans tar betalt för tillträdet. Den samlade bedömningen är att förslagets effekt på konkurrensen i ekonomin i sin helhet är begränsad.

De administrativa kostnaderna minskar i och med att arrangörerna inte behöver ta ställning till om det handlar om ett tillträde till en danstillställning eller exempelvis en konsert som redan beskattas med 6 procent mervärdesskatt. De administrativa kostnaderna ökar då arrangörerna kan behöva hantera flera skattesatser och i situationer då nya gränsdragningsproblem uppstår mellan vad som är en danstillställning och vad som är en annan närliggande aktivitet som ska beskattas med normalskattesatsen. Sammantaget bedöms förslaget inte medföra några större förändringar av de administrativa kostnaderna för arrangörerna, men om de administrativa kostnaderna påverkas bör de minska något.

Förslagets effekter för företagen bedöms sammantaget och sett till hela ekonomin vara av begränsad karaktär, framför allt då förslaget berör få företag.

5.3 Effekter för enskilda

Vid sänkt mervärdesskatt kommer konsumenterna att påverkas i den utsträckning inträdet blir billigare. Generellt antas en sänkt mervärdesskatt på sikt fullt ut återspeglas i priset för entrébiljetterna. Vid ett sådant antagande innebär förslaget att ett tillträde till en danstillställning som kostar 250 kronor (med 25 procent mervärdesskatt) sänks till 212 kronor (med 6 procent mervärdesskatt). För en person som går på danstillställningar 10 gånger per år innebär den sänkta mervärdesskatten minskade kostnader med 380 kronor per år. Om den sänkta mervärdesskatten återspeglas fullt ut i priset innebär det att totalt 260 miljoner kronor kan komma de personer som går på danstillställningar till godo genom sänkta priser. Det rör sig framför allt om besökare av nattklubbar men även dansbandstillställningar och liknande evenemang.

Dansbandsbesökare och annan dansutövande publik återfinns i hela landet och både i städer och på landsbygd. Dans har ofta positiva effekter både på den fysiska och psykiska hälsan och kan därmed bidra till en god folkhälsa.

5.4 Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Till följd av förslaget bedöms Skatteverket få ökade kostnader för kontroller med 3 miljoner kronor per år. Utöver detta bedöms marginella engångskostnader för information uppstå. Utgångspunkten är att eventuella tillkommande kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. De allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms påverkas marginellt av förslaget och eventuella kostnader ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För övriga myndigheter bedöms inga effekter av förslaget.

5.5 Övriga effekter

Offentlig statistik saknas om andelen kvinnor respektive män som är verksamma inom branschen, antingen via företag som arrangerar danstillställningar eller som utövande musiker såsom diskjockeys och inom dansband och andra dansgenrer. Uppgifter från branschen visar dock att det är fler män än kvinnor som är verksamma vilket bör innebära att förslaget påverkar män i större utsträckning.

Förslaget bedöms inte medföra några konsekvenser för miljön eller kommuner och regioner. Förslaget bedöms inte nämnvärt påverka sysselsättningen, inflationen eller den ekonomiska jämställdheten.

6 Författningskommentar

9 kap.

14 § Skatt tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för

1. tillträde till konserter, cirkus-, teater-, opera- eller balettföreställningar eller andra liknande föreställningar,
2. *tillträde till danstillställningar, och*
3. tillträde till och förevisning av djurparker och förevisning av naturområden utanför tätort samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka tillträden som ska beskattas med 6 procent mervärdesskatt.

I *andra punkten* läggs tillträde till danstillställningar till. Ändringen innebär att tillträde till danstillställningar beskattas med 6 procent i stället för med normalskattesatsen 25 procent. Med danstillställningar avses arrangemang där det ges möjlighet för besökarna att själva dansa till musik. Den nuvarande *andra punkten* flyttas till en ny *tredje punkt*.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet.

Enligt *första punkten* träder lagen i kraft den 1 juli 2026.

Enligt *andra punkten* gäller äldre föreskrifter fortsatt för mervärdesskatt som avser beskattningsbara transaktioner för vilka den beskattningsgrundande händelsen inträffat före ikraftträdandet. Det innebär att sådana beskattningsbara transaktioner beskattas med den skattesats som var tillämplig före den 1 juli 2026.

Övervägandena finns i avsnitt 4.